



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 174/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ilava, Mierové námestie 1, Ilava, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 4Nt/42/2025 zo 4. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným postupom a uznesením okresného súdu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu, pretože mu jeho finančná situácia nedovoľuje si ho zvoliť.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 22T/109/2019 z 10. októbra 2019, ktorý nadobudol v ten istý deň právoplatnosť, uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia za súčasného uloženia ochranného dohľadu v trvaní 2 roky a trestu prepadnutia vecí. Drogová trestná činnosť sťažovateľa sa týkala zadovážovania a prechovávanania psychotropnej látky metamfetamínu (pervitínu).

3. Sťažovateľ podal 14. októbra 2025 na okresnom súde návrh na pomerné skrátenie trestu odňatia slobody v zmysle ustanovenia § 438j Trestného zákona. Návrh odôvodnil novelou Trestného

zákona, ktorá sa týka aj rozsudku Okresného súdu Lučenec z 10. októbra 2019. Vyjadril názor, že po novele Trestného zákona by mal byť jeho skutok kvalifikovaný podľa § 171 ods. 4 písm. a) Trestného zákona ako neoprávnené prechovávanie omamnej látky a psychotropnej látky s trestnou sadzbou 1 až 6 rokov.

4. Okresný súd návrh sťažovateľa ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením zamietol. Uviedol, že ustanovenie § 438j Trestného zákona je reakciou na novelu Trestného zákona vykonanú zákonom č. 105/2022 Z. z. účinným od 1. mája 2022, kde zákonodarca zmenil tzv. drogovú politiku štátu vo vzťahu k omamným látkam alebo psychotropným látkam z rastliny rodu konopa (marihuana). Podľa uvedeného ustanovenia je súd povinný po opätovnom posúdení pomerne skrátiť trest odňatia slobody v prípade, že sú kumulatívne splnené nasledujúce podmienky: (a) ide o trest odňatia slobody uložený nepodmienečne, (b) tento trest bol uložený pred 1. májom 2022 za čin kvalifikovaný podľa § 171 alebo § 172 Trestného zákona, v súvislosti s prechovávaním alebo užívaním marihuany (látky z rodu konopa-Cannabis), (c) tento čin by bol v období od 1. mája 2022 kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo čin miernejšie trestný, (d) dĺžka uloženého trestu odňatia slobody prevyšuje hornú hranicu trestnej sadzby pre taký čin v období od 1. mája 2022, alebo (ak neprevyšuje) by bolo ponechanie pôvodnej dĺžky trestu odňatia slobody pre páchatel'a (odsúdeného) neprímerane prísne vzhľadom na jeho osobu a okolnosti prípadu.

5. Okresný súd dospel k záveru, že nie je daný zákonný základ, pre ktorý by malo byť rozhodnuté v intenciách ustanovenia § 438j Trestného zákona. Pre pomerne skrátenie trestu podľa uvedeného ustanovenia zákona musia byť kumulatívne splnené všetky zákonné predpoklady. Hoci odsúdenému bol uložený nepodmienečný trest [podmienka podľa písm. a)] pred 1. májom 2022, nie je splnená podmienka drogovej trestnej činnosti vo vzťahu k omamným látkam alebo psychotropným látkam z rastliny rodu konopa-Cannabis (marihuana). Odsúdený bol uznaný za vinného a následne odsúdený za neoprávnené zadováženie a prechovávanie pervitínu. Vzhľadom na tieto skutočnosti nie je daný základ pre rozhodovanie podľa § 438j Trestného zákona.

6. V závere okresný súd uviedol, že ani Trestný zákon v aktuálne účinnom znení (v znení zákona č. 40/2024 Z. z.) nepredpokladá prehodnocovanie právoplatne skončených vecí v dôsledku zmeny právnej kvalifikácie konania, za ktoré došlo k odsúdeniu. Výnimku predstavujú iba prípady, keď v dôsledku zmeny Trestného zákona vykonanej zákonom č. 40/2024 Z. z. došlo k zániku trestnosti konania, za ktoré došlo k odsúdeniu odsúdeného tak, ako vyplýva z dĺžky § 405a, § 405b a § 405c Trestného poriadku. To však nie je prípad odsúdeného.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadruje názor, že pri rozhodovaní o návrhu podľa § 438j Trestného zákona by mal súd rozhodovať rozsudkom, pretože môže pomerne skrátiť právoplatne uložený trest. Z toho sťažovateľ odvodzuje záver, že okresný súd pri rozhodovaní o jeho návrhu na pomerne skrátenie trestu pochybil, pretože rozhodol uznesením. Za ďalšie pochybenie považuje to, že proti napadnutému uzneseniu nie je možné podať sťažnosť. Pritom ide o rozhodnutie v súvislosti s výrokom o treste, proti ktorému by mala byť zachovaná možnosť podať opravný prostriedok.

8. Sťažovateľ zároveň uvádza, že po poslednej novele Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024 by bol jeho čin miernejšie trestaný, pričom trest odňatia slobody na 10 rokov, ktorý mu bol uložený,

prevyšuje hornú hranicu trestnej sadzby pre takýto trestný čin. Podľa aktuálne účinného Trestného zákona by bol jeho skutok právne posúdený podľa § 171 ods. 4 písm. a) s trestnou sadzbou od jedného až do šiestich rokov. Domáha sa analogického použitia § 405b Trestného poriadku a skrátenia trestu odňatia slobody v uvedenom rozmedzí. Z ustanovenia § 438j Trestného zákona nevyplýva, že by sa predmetné ustanovenia týkali iba drogovej trestnej činnosti spojenej s marihuanou. Sťažovateľ uzatvára, že okresný súd zvolil konzervatívny prístup k výkladu aplikovaných právnych predpisov a zamietol jeho návrh na skrátenie trestu odňatia slobody bez možnosti proti tomuto rozhodnutiu podať opravný prostriedok. Tým mu neposkytol ochranu zodpovedajúcu princípom súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

10. Sťažovateľ bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Jeho trestná činnosť spočívala v neoprávnenom prechovávaní a zadovážovaní psychotropnej látky metamfetamínu (pervitínu). Toho sa dopustil napriek tomu, že za takýto obzvlášť závažný zločin už bol odsúdený. Za uvedenú drogovú trestnú činnosť, ktorú sťažovateľ spáchal v období februára až apríla 2019, ukladal Trestný zákon trest odňatia slobody na 3 až 10 rokov (trestný čin podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona) a 10 až 15 rokov (trestný čin podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona). Sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov.

11. Sťažovateľ svojím návrhom požiadal, aby okresný súd v zmysle § 438j Trestného zákona pomerne skrátil jeho trest odňatia slobody. Je potrebné uviesť, že ustanovenie § 438j Trestného zákona predstavuje prechodné ustanovenie k novele Trestného zákona uskutočnenej zákonom č. 105/2022 Z. z. účinné od 1. mája 2022. Cieľom tejto zmeny bolo odstránenie problému neprimerane prísneho trestného postihu osôb prechovávajúcich alebo užívajúcich marihuanu. Zároveň došlo k zníženiu už uložených trestov za takýto trestný čin. Z toho je zrejmé, že táto novela Trestného zákona nemala vplyv na trest uložený sťažovateľovi, preto nebol dôvod na akékoľvek prehodnotenie jeho trestu. Okrem toho je potrebné uviesť, že Trestný zákon aj po novele zákonom č. 105/2022 Z. z. ukladal v § 172 za prechovávanie inej omamnej a psychotropnej látky ako marihuany (ods. 3) a zadováženie omamnej a psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora (ods. 4) trest odňatia slobody 3 až 10 rokov. V prípade páchatel'a, ktorý už bol za takýto čin odsúdený

(ods. 5), Trestný zákon ukladal trest odňatia slobody 10 až 15 rokov. Z toho vyplýva, že aj po novele Trestného zákona, ktorej aplikácie sa sťažovateľ návrhom podľa § 438j Trestného zákona domáhal, bola jeho trestná činnosť trestaná rovnakou trestnou sadzbou.

12. Sťažovateľ vychádza z nesprávnej úvahy, pokiaľ sa domáha skrátenia trestu postupom podľa § 405b Trestného poriadku. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípade, ak z dôvodu zmeny zákona dôjde k zániku trestnosti činu. To však nie je prípad sťažovateľa. Trestnosť činu drogovej trestnej činnosti sťažovateľa, pre ktorú bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 10. októbra 2019 odsúdený, nezanikla.

13. Pri uzneseniach prokurátora a súdu platí všeobecné pravidlo, že pokiaľ Trestný poriadok vyslovene pri určitom type rozhodnutia neuvádza možnosť podania sťažnosti proti uzneseniu, proti takému uzneseniu sťažnosť nie je prípustná. Ustanovenie § 438j Trestného poriadku neuvádza, že by proti rozhodnutiu o pomernom skrátení trestu bola prípustná sťažnosť. Preto platí, že proti takému rozhodnutiu sťažnosť nie je prípustná. Nesprávna je tiež námietka sťažovateľa, ktorý požaduje rozhodnutie o jeho návrhu vo forme rozsudku. Rozsudok je individuálny právny akt, ktorým sa v trestnom konaní rieši základná otázka tohto konania, t. j. otázka viny obžalovaného, prípadne uloženie trestu, ochranného opatrenia a náhrady škody. Súd rozhoduje rozsudkom tam, kde to zákon vyslovene stanovuje. Potreba rozhodnúť o návrhu sťažovateľa formou rozsudku je neopodstatnená tak z hľadiska jeho predmetu a nevyplýva ani z ustanovenia zákona.

14. Právny záver okresného súdu o tom, že vo veci sťažovateľa nie je daný základ pre rozhodnutie podľa § 438j Trestného poriadku, je plne akceptovateľný. Sťažovateľova argumentácia nie je spôsobilá akokoľvek spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Rovnako v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa nemožno zistiť žiadne pochybenie. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu